

door Leon Gray

trichis

met illustraties van Sarah Edmonds

DAVIDSFONDS
INFODOK

Gray, Leon
Maak je eigen wereldbol

Oorspronkelijke uitgave: Discovery Globe © 2017, Quarto Children's Books Ltd
Deze uitgave: © 2018 Infodok, een imprint van WPG Uitgevers België nv, Rijnkaai 100/A11, B-2000 Antwerpen
Gemaakt onder licentie van Davidsfonds. 'Infodok' is het geregistreerde merk van Davidsfonds vzw,
met maatschappelijke zetel te 3000 Leuven, Quinten Metsysplein 12.
www.wpg.be – info@wpg.be

Exploitatierecht voor Nederland:
Trichis Publishing, Goudsesingel 194, 3011 KD Rotterdam
www.trichisboeken.nl

Auteur: Leon Gray
Illustraties: Sarah Edmonds
Nederlandse vertaling: Emmy Middelbeek
Vormgeving Nederlandse uitgave: KaaTigo

ISBN voor België: 978 90 5908 909 9
ISBN voor Nederland: 978 94 9207 793 6
D/2018/0034/26
NUR 222

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd – op enige manier – zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Ondanks alle zorg die aan de samenstelling van de uitgave werd besteed, kan de redactie of de auteur noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze publicatie zou kunnen voorkomen.
Gedrukt in China.

INHOUDSOPGAVE

Je wereldbol en gids		Werelderfgoed	26
voor ontdekkingsreizigers	4	Megasteden	28
Zet je wereldbol in elkaar	6	Ongewone beroepen	30
De aarde in de ruimte	8	Reizen	32
De aarde en de zon	10	Bekende mensen	34
Land en water	12	Sporten	36
Biomen	14	Kunst en muziek	38
Extreme aarde	16	Uit eten	40
Wonderen der natuur	18	Kun jij het vinden?	42
Allerlei dieren	20	Antwoorden	46
Dieren op reis	22	Woordenlijst	47
Bedreigde diersoorten	24	Register	48

JE WERELDBOL EN GIDS VOOR ONTDEKKINGSREIZIGERS

Ontdek de verbazingwekkende verscheidenheid van het leven op de aarde met je wereldbol en je gids voor ontdekkingsreizigers. Leer van alles over de natuur en de geschiedenis van de mens in het boekje, bekijk dan de landen en werelddelen op je ronddraaiende wereldbol. Je kunt de symbooltjes zoeken, vragen beantwoorden en onze fantastische planeet leren kennen.

JE WERELDBOL

Zet je wereldbol in elkaar volgens de aanwijzingen op blz. 6 en 7. Daarna kan je ontdekkingsreis beginnen!

Op de voet van de wereldbol staat wat de verschillende kleuren betekenen.

Verschillende soorten land, zoals savannes, regenwouden en woestijnen, zijn op je wereldbol met kleuren aangegeven. Op blz. 14 en 15 en op de voet van je wereldbol vind je de verklaring voor deze kleuren.

JE GIDS

In deze gids staat van alles over de plaats van de aarde in het heelal, de natuur en het menselijk leven.

Waarom wordt de aarde ook wel de blauwe planeet genoemd? Wat zijn biomen? Welk dier legt de grootste afstand af tijdens de trek? Wat zijn bijzondere beroepen van mensen? Zoek het op in je gids!

SYMBOLEN

Kijk naar het symbool bij elk trefwoord, zodat je het onderwerp op je wereldbol kunt vinden.

Je ziet de verschillende landsgrenzen, maar ook symbooltjes die verwijzen naar de thema's in het boek zoals wonderen der natuur en bekende gezichten.

VRAGEN

De vragen in het boek kun je beantwoorden door op de wereldbol te kijken. De antwoorden staan op blz. 46.

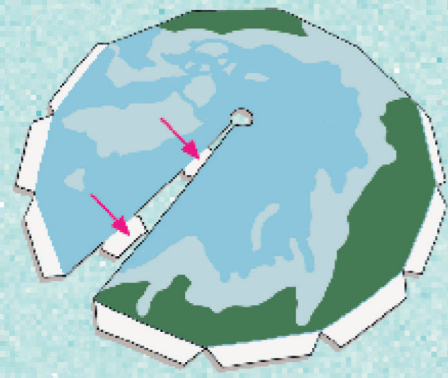
Als je niet zeker weet wat iets betekent, zoek het dan op! Vetgedrukte woorden worden uitgelegd in de woordenlijst op blz. 47.

ZET JE WERELDBOL IN ELKAAR

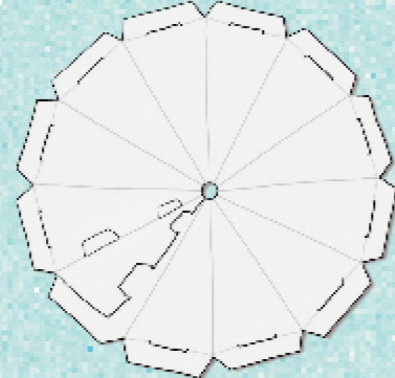
Om de werldebol in elkaar te zetten, hoef je alleen maar de kartonnen onderdelen in elkaar te schuiven. Je vindt de onderdelen in de doos bij dit boek.

De kartonnen onderdelen hebben een aanduiding op de achterkant: N staat voor delen van het noordelijk halfrond, Z voor het zuidelijk halfrond.

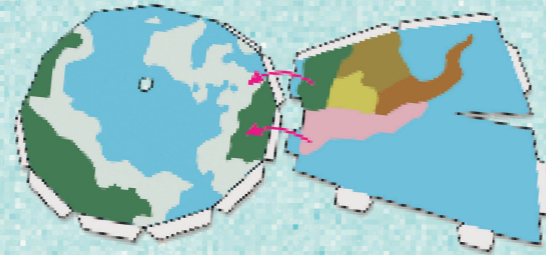
Haal de kartonnen onderdelen uit de doos bij dit boek. Druk de stukken voorzichtig uit, zorg dat de lipjes niet scheuren.

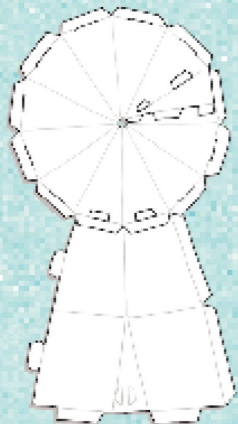
1 Vouw de stukken van de poolcirkel over de lijnen en rond het centrale gat. Steek de lipjes in de gleufjes.

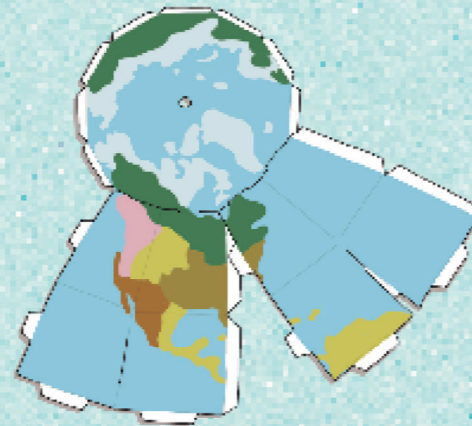
2 Als ze allemaal in elkaar zijn gestoken, vormen de onderdelen een ronde schijf.

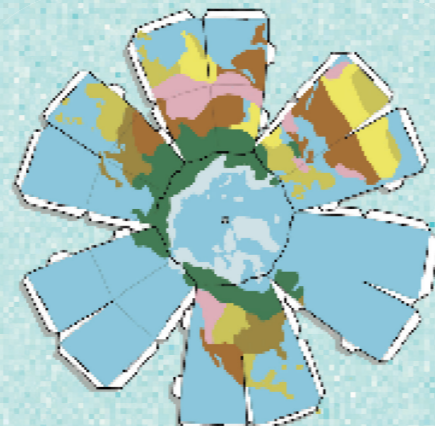
3 Neem een deel van het noordelijk halfrond en leg het op de juiste plaats tegen de ronde schijf.

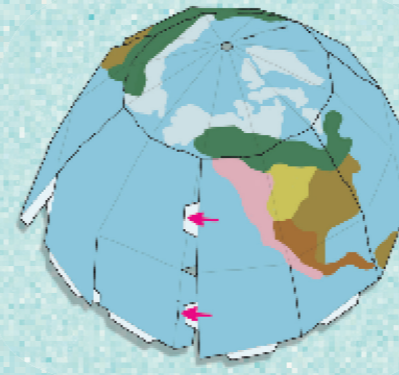
4 Steek de lipjes van het eerste deel in de ronde schijf.

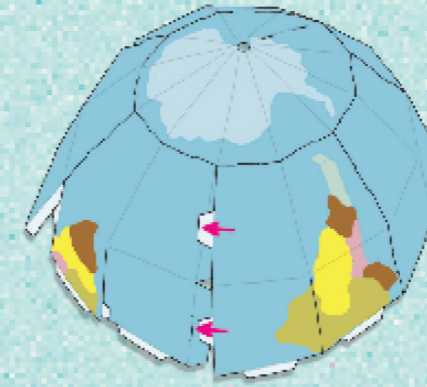
5 Neem het volgende deel van het noordelijk halfrond, leg het op de juiste plaats en schuif de lipjes in de ronde schijf.

6 Als alle delen van het noordelijk halfrond goed liggen, heb je een bloemvorm.

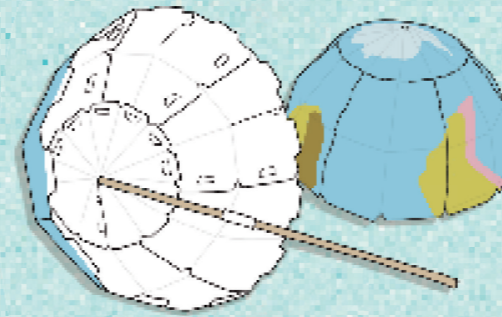
7 Verbind alle delen van het noordelijk halfrond met elkaar door de lipjes in de gleufjes te schuiven.

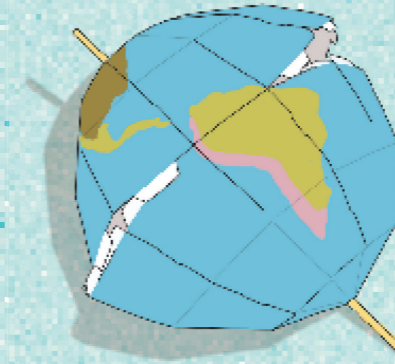
8 Doe hetzelfde met de stukken van het zuidelijk halfrond.

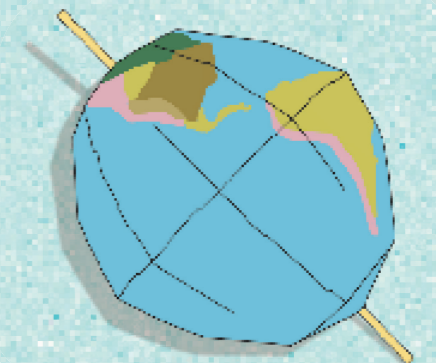
9 Duw de twee houten stokjes elk in het verbindingsstuk. Nu heb je de as waarop de werldebol kan draaien.

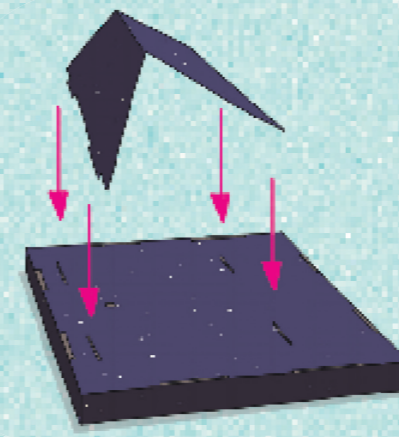
10 Duw het ene uiteinde van de as door het gat in de bovenkant van de Noordpool.

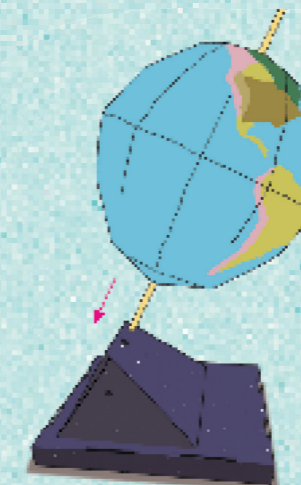
11 Duw het zuidelijk halfrond over het andere uiteinde van de as.

12 Duw de lipjes van het noordelijk halfrond in de gleufjes van het zuidelijk halfrond.

13 Vouw de staander doormidden en duw hem in de gleufjes van de doos waarin de stukjes van de werldebol hebben gezeten. Dit is de voet van je werldebol.

14 Duw de as in de staander en in de voet. Nu kan je ontdekkingsreis beginnen!

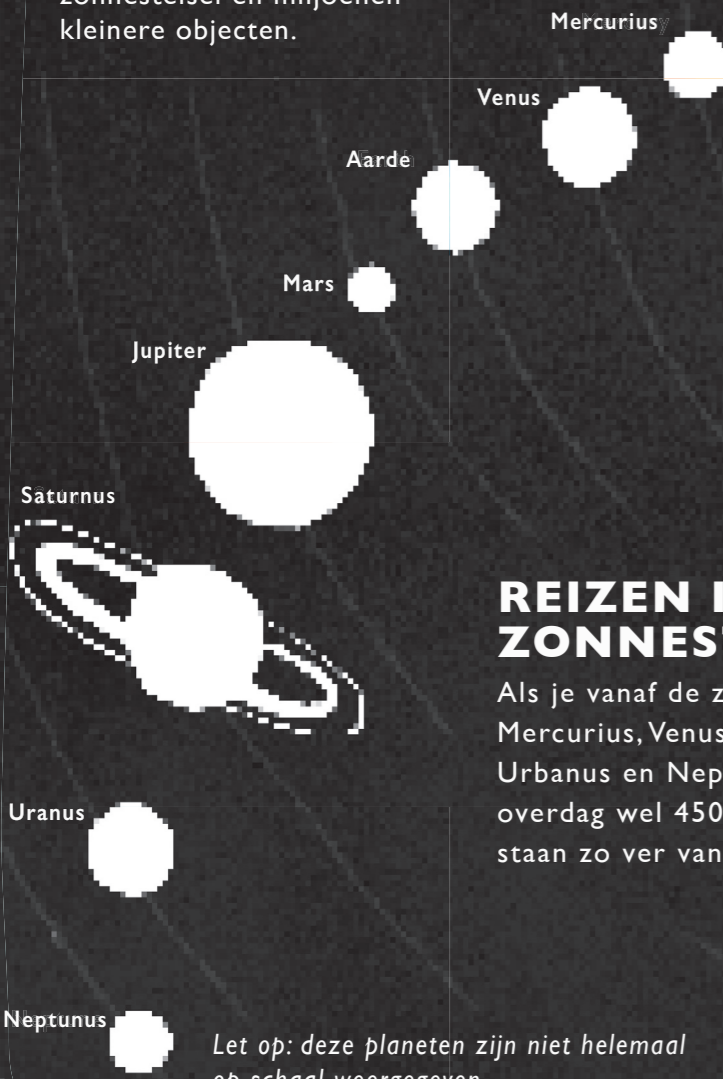

DE AARDE IN DE RUIMTE

De aarde is maar een kleine planeet in ons enorme zonnestelsel – de groep planeten en andere ruimteobjecten die rond de zon draaien. Hoewel de aarde misschien wel groot lijkt, is hij maar heel klein vergeleken bij de enorme zon.

HET ZONNESTELSEL

Tot ons zonnestelsel behoren alle objecten die rond onze zon draaien: planeten zoals de aarde, maar ook kleinere brokstukken zoals **meteoren**, **asteroïden** en manen. Er zijn acht planeten in ons zonnestelsel en miljoenen kleinere objecten.

REIZEN IN HET ZONNESTELSEL

Als je vanaf de zon de ruimte in zou gaan, zou je Mercurius, Venus, de aarde, Mars, Jupiter, Saturnus, Uranus en Neptunus passeren. Op Mercurius kan het overdag wel 450° C worden, maar Uranus en Neptunus staan zo ver van de zon dat het er ongelooflijk koud is.

Sommige mensen gebruiken 'Mijn Vader At Meestal Jonge Spruitjes Uit Noorwegen' als ezelsbruggetje om de volgorde van de planeten te onthouden. Kun jij ook een ezelsbruggetje verzinnen?

Let op: deze planeten zijn niet helemaal op schaal weergegeven.

DE ZON

De zon is een ster – een enorme bal brandende gassen, die licht en warmte in onze ruimte **straalt**. De zon staat op 150 miljoen kilometer van de aarde – er zouden ongeveer 11.500 aardes naast elkaar passen op die afstand! Als je werldebol en de zon op schaal waren, zou de zon ongeveer zo groot zijn als een gebouw van tien verdiepingen!

DE MAAN

Deze stevige stenen bal is het grootste en helderste voorwerp aan de nachtelijke hemel. De maan draait rond de aarde en het duurt een maand om een volledige baan te beschrijven. De maan staat 384.000 kilometer bij ons vandaan. Als je werldebol en de maan op schaal waren, zou de maan ongeveer zo groot zijn als een kleine grapefruit.

Aarde Maan

Astronauten in het ruimtestation voeren allerlei wetenschappelijke experimenten uit over leven in de ruimte.

INTERNATIONAAL RUIMTESTATION

Het Internationaal Ruimtestation (ISS) is een groot ruimtevaartuig dat rond de aarde cirkelt op ongeveer 400 kilometer boven het aardoppervlak. Met een snelheid van 27.000 km/uur maakt het elke 90 minuten een complete **baan** om de aarde. Het Internationaal Ruimtestation biedt onderdak aan astronauten uit de hele wereld.

BUITEN HET ZONNESTELSEL

's Nachts is de hemel bezaaid met sterren. Elke ster is het midden van weer een ander zonnestelsel en er draaien weer veel andere planeten omheen. De dichtstbijzijnde ster staat op meer dan 40 biljoen kilometer afstand! Het licht heeft ongeveer vier jaar nodig om de aarde te bereiken, dus zeggen we dat de ster vier **lichtjaren** van ons verwijderd is.